

Ärende: Granskning av yrkesinriktad specialundervisning, ÅLR 2016/8547

Ålands gymnasium har fått ett beslut från Ålands landskapsregering med uppdrag att redogöra för den yrkesinriktade specialundervisningen som sker vid Ålands yrkesgymnasium. Beslutet att göra en granskning av den yrkesinriktade specialundervisningen handlar om att granska utarbetandet av individuella planer samt användningen av anpassade läroplaner och bedömningskriterier.

Ålands gymnasium, genom Ålands yrkesgymnasium svarar härmed på landskapsregeringens frågor. Rapporten behandlas av styrelsen för Ålands gymnasium den 24 januari 2017.

Fråga 1: Hur många studerande inom ÅYG har en individuell plan läsåret 2016-2017? Hur många av dessa studerande går utbildningsprogrammen HRC, YST, YTP och hur många går på utbildningsprogram inom den grundläggande yrkesutbildning?

Lsåret 2016-2017 har Ålands yrkesgymnasium ungefär 550 studerande inom den grundläggande yrkesutbildningen. Av dessa är det idag 20 studerande som har individuella planer i olika ämnen och examensdelar. För de som går åk 1 har inte individuella planer skrivits än eftersom klasserna enbart haft en period allmänna ämnen och yrkesämnen är i uppstart. Speciallärare har varit med på lektioner i gemensamma examensdelar och hjälpt till med avsikt att alla ska klara av första kurserna. Inför nästa period med gemensamma examensdelar avgörs om individuella planer i enskilda ämnen behövs. Vid en fråga till speciallärarna så säger de att det finns flertalet individuella planer som kommer att göras för studerande i åk 1.

Yrkesinriktad specialundervisning vid Ålands yrkesgymnasium består idag av tre olika linjer. En för hotell- restaurang och catering (HRC), en för fastighetsskötsel(YST) samt yrkesträningssystemet (YTP). HRC har i dagsläget 10 studerande. YST 7 studerande och YTP 5 studerande. Samtliga studerande har individuella planer.

Fråga 2: Beskriv processen när en studerande överförs till anpassad undervisning. Vilka beslut fattas och av vem? Vilken dokumenterad grund finns för beslut? Hur dokumenteras processen?

I de fall en studerande inleder studier vid ett utbildningsprogram inom den grundläggande yrkesutbildningen, men inte har den kompetens eller motivation finns två alternativ. Antingen anpassning av yrkesämnen/yrkesexamensdelar eller om möjligt överföring till den yrkesinriktade specialundervisningen.

I de flesta fall sker detta under det första året av studierna. I och med att den studerande då är minderårig kopplas vårdnadshavare in.

Processen inleds med samtal mellan lärare, studerande och studiehandledare. Det kan vara flera samtal där olika alternativ presenteras. Alternativ kan vara erbjudande om att byta linje, presentation av de olika specialinriktade yrkesutbildningarna eller externa lösningar. Därefter hålls ett eller flera nätverksmöten där både studerande och vårdnadshavare är med. Från skolan deltar studiehandledare, grupphandledare och i vissa fall biträdande rektor. Möten protokollförs. Om skolan och studerande/vårdnadshavare är överens planeras det praktiska med byte av klass, personlig studieplan etc.

Fråga 3: Hur ser arbetsprocessen ut vid utarbetandet av studerandes individuella planer (IP)? Vilken dokumentation görs och hur organiseras uppföljningen av dem?

Hittills har vi följt den process som finns beskriven i "Handlingsplanen för studerande i behov av särskilt stöd vid Ålands yrkesgymnasium" när det gäller studerande inom ordinarie yrkesutbildning. Denna plan är för närvarande under revidering. Arbetsprocessen för dessa är enligt följande:

Anpassningen sker i samarbete med berörda ämneslärare. Det är ämnesläraren som oftast tar initiativ till att processen inleds. Orsaker kan vara det läraren sett under lektionstid och den studerandes prestationer. Underkända prov och upprepade misslyckade omtagningsförsök trots stödundervisning är viktiga indikationer. Studiehandledaren är ett viktigt stöd i denna process. Studiehandledaren har kontakt med ämneslärare, grupphandledare, speciallärare, studerande och vårdnadshavare. Det är studiehandledaren eller specialläraren som föräldrar tar kontakt med om de i förhand vill berätta om deras barns svårigheter.

Specialläraren uppgör en individuell plan där det framkommer vilka anpassningar som kommer att göras. Den individuella planen undertecknas av vårdnadshavare samt rektor.

Arbetsprocess för studerande som sökt och antas till den yrkesinriktade specialundervisningen:

En dialog med högstadieskolans elevhandledare och ansvarig för yrkesinriktad specialundervisning vid Ålands yrkesgymnasium inleds under våren då studerande söker till utbildningar. Senast i samband med försöksansökningar ordnas prova på dagar. På så vis finns det en förhandsaning om vilka som kommer att söka. När antagningen är klar inleds insamling av information om den studerande. Finns det överföringsblankett? Intyg? Information från hemmet?

Vid skolstart ordnas ett föräldramöte. Här presenteras utbildningen, diskussioner om den studerandes utgångsnivå, om möjligheten till individuell plan samt vilka stödresurser skolan har. Vid mötet bokas enskilda träffar in om föräldrar så önskar. Kontinuerlig telefonkontakt hålls med föräldrar under studietiden.

Alla studerande har en personliga studieplan (PSP) i studieregisterprogrammet Wilma. I PSP framkommer utbildningens omfattning, examensdelar, lärande i arbete, behov av stöd och andra individuella lösningar. Lärarlaget följer kontinuerligt upp den studerandes resultat och individuella plan.

Fråga 4: Har anpassade läroplaner och bedömningskriterier fastställts i enlighet med läroplansgrunden, inom vilka utbildningsprogram har de fastställts och hur har de förverkligats?

Ålands yrkesgymnasium fick nya läroplaner den 1.8 2016. Arbetet med att ta fram anpassade läroplaner och bedömningskriterier har under vintern processats fram. Styrelsen för Ålands gymnasium kommer i februari eller mars att behandla anpassad läroplan för gemensamma ämnen, läroplan för fastighetsskötare, läroplan för hotell, restaurang- och catering samt läroplan för hemarbets- och rengöringsservice. Dessa skickas sen till landskapsregering för kännedom.

Fråga 5: Hur ges information till studerande och vårdnadshavare kring innebörden av en undervisning enligt anpassade krav på yrkesskicklighet och vilka konsekvenser det medför för den yrkesmässiga kompetensen och möjligheterna till fortsatta studier?

I utbildningskatalogen som delas ut varje år ges information om våra specialinriktade yrkesutbildningar. Det står där att målet med våra yrkesinriktade yrkesutbildningar är att den studerande efter dessa studieår ska kunna utföra enklare arbetsuppgifter inom den bransch de valt. Tanken är att lära sig genom att jobba praktiskt under handledning.

I de fall där nätverksmöten hålls för studerande som redan är inskriven i skolan informeras föräldrar vid föräldramöten och/eller nätverksmöten. Mötena protokollförs.

HRC och YST genomförs genom att all undervisning inom programmen sker i smågrupp och varje grupp har en assistent/assistenter. Målet inom programmen är att studerande ska klara av så många examensdelar på gymnasieexamensnivå som möjligt. Stor vikt inom undervisningen läggs i att studerande under studietiden ska få sin LIA på arbetsplatser som kan generera ett jobb efter avslutade studier.

YTP genomförs genom att den studerande har en individuell plan med målet att ge vissa yrkesfärdigheter inom ett eller flera yrkesområden. Målet med YTP är att utveckla de studerandes färdigheter och kompetens inom valda yrkesområden så att studerande efter avslutade studier kan få ett jobb med eller utan stöd alternativt jobba inom omsorgsförbundets dagligverksamhet.

I tjänsten

Katarina Sundberg

Vik.rektor